

РЕШЕНИЕ

№ 1538

гр. София, 09.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 23.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **10088** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във вр. с чл.84, ал.14 от Закона за културното наследство /ЗКН/.

Образувано е по изпратената по подсъдност от Върховния административен съд жалба на „МАЙ БАР ЕНД ИВЕНТС МЕНИДЖЪР“ ЕООД, представлявано от управителя Я. М., срещу Становище изх.№ СТ-84-480/22.10.2021г. на заместник-министъра на културата П. С., с което на основание чл.84, ал.9 и ал.13 ЗКН Министерство на културата не съгласува искане за поставяне на преместваема конструкция, с която ще се покрие вътрешния двор на сградата на „Белия конак“, [населено място], [улица], по заявление вх.№ 7000-2809/02.09.2021г. по описа на Националния институт за недвижимо културно наследство /НИНКН/.

Жалбоподателят моли за отмяната на оспорения отказ в неговата цялост по съображения, че същият е нищожен като издаден при липса на компетентност, неспазване на административнопроизводствените правила, противоречие с материалноправните норми и в несъответствие с целта на закона. На първо място моли съдът да приеме, че жалбата е подадена в срока за обжалване, тъй като процесното становище не е връчвано на дружеството. На 17.02.2022г. на управителя му бил изпратен по електронна поща Констативен протокол, съставен на 02.02.2022г. от ръководителя на Регионалния инспекторат по опазване на културното наследство, в който протокол било посочено, че дружеството е поискало разрешение за поставяне на преместваема конструкция в двора на обект „Белия конак“ в [населено място] и че с процесното становище министърът отказал за одобри /съгласува/ искането. Именно

от този констативен протокол дружеството узнало за издаването на оспорения акт. Същият намира за издаден при липса на компетентност, тъй като нито дружеството, нито неговият управител са сезирали министъра на културата или НИНКН с искане за поставяне на преместваем обект. Предвид липсата на подобно искане, актът се явявал издаден без основание. Посочва се, че документът, заведен в НИНКН с вх.№ 7000-2809/02.09.2021г., е запитване, подадено по електронната поща относно процедурата и необходимите документи за поставяне на преместваема конструкция в двора на посочения обект. Към заявлението не били представяни проекти или някакви други книжа. Въпреки това то било разгледано от два административни органа и бил постановен оспореният акт. Междувременно, с оглед липсата на отговор в едномесечен срок от подаване на запитването, с писмо от 30.09.2021г. дружеството оттеглило изрично искането за получаване на отговор. Предвид това, на второ самостоятелно основание се мотивира извод за нищожност на оспорения акт като издаден без основание.

Като съществено нарушение на административнопроизводствените правила се сочи липсата на уведомяване по реда на чл.61 АПК на жалбоподателя за издадения административен акт.

Възражението за неправилно приложение на материалния закон се мотивира с липсата на графични материали към искането, по арг. от чл.83, ал.1 ЗКН.

В съдебно заседание жалбоподателят, редовно и своевременно призван, не се представлява.

Ответникът по оспорването, чрез юрк.И., моли жалбата да бъде оставена без разглеждане като недопустима, поради липса на правен интерес от оспорването на две самостоятелни основания. На първо място намира, че правният интерес на жалбоподателя е отпаднал по причина, че във връзка с последващо негово заявление от ответника е издадено становище изх.№ СТ-84-480/28.09.2022г., с което е съгласувано процесното инвестиционно намерение. На следващо място според пълномощника на ответника липсва правен интерес от оспорване на процесния отказ, тъй като жалбоподателят не е подавал искане за съгласуване, а само запитване. Допълнителни съображения по съществуването на спора са изложени в писмена защита.

Заинтересованата страна „АТ ЕВРОДИЙЛ“ ООД, редовно и своевременно призвана, не се представлява в съдебно заседание, не ангажира становище по жалбата.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призвана, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, като се запозна с изложеното в жалбата, становището на ответника и доказателствата по делото, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Предмет на оспорване е отказ за съгласуване на искане за намеса в защитена територия за опазване на културното наследство. Този отказ, по силата на изричната разпоредба на чл.84, ал.14 ЗКН подлежи на обжалване пред съответния административен съд по реда на АПК. Негов адресат е оспорващото дружество, което е със седалище в [населено място], поради което делото е родово и местно подсъдно на Административен съд София-град. Доказателства по делото за датата на връчване на оспорения акт на жалбоподателя не са представени. Съгласно изрично изявление на пълномощника на ответника от 14.11.2022г. такива по преписката не са налични.

Предвид това съдът приема, че жалбата е допустима – подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.1 АПК, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в преклузивния срок за оспорване.

Обратно на тезата на ответната страна, съдът намира, че правният интерес от оспорването не е отпаднал с издаването на последващо положително становище. То е резултат от проведено друго административно производство, издадено по друго, различно от процесното, заявление. Процесният отказ, макар в хода на съдебното производство ответникът да е констатирал неговата незаконосъобразност, не е оттеглен по реда на чл.156 АПК. На трето място, отмяната на административен акт по съответния ред е процесуална предпоставка за допустимост на евентуален бъдещ иск за обезщетение за вреди от незаконосъобразни актове /чл.204, ал.1 АПК/ като тази незаконосъобразност следва да бъде установена преюдициално и законосъобразността на акта следва да се прецени към момента на издаването му и не зависи от настъпили след това нови факти, които нямат обратно правно действие – в случая издаването на положително становище, с което е съгласувано искане за намеса.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт, освен на основанията, сочени от оспорващия, на всички основания по чл.146 АПК, съдът приема, че оспореният акт е нищожен – издаден при липса на компетентност.

Страните не спорят и от доказателствата по делото се установява, че на 01.09.2021г., по електронна поща, от управителя на оспорващото дружество до деловодството на НИНКН е отправено запитване, в което се посочва, че то стопанисва и ползва под наем сградата на „Белия конак“ в [населено място], където от години се намира Резиденция „К.“ – ресторант и хотел. Посочва се също, че сградата е паметник на културата от местно значение и представлява ансамбъл от няколко сгради и вътрешен двор. Дружеството наело сградата /ресторанта/ през 2020г. като към онзи момент и понастоящем във вътрешния двор има открита част и дървени навеси като целият двор се използва за търговска площ на ресторанта. С цел намаляване на шума от клиентите на ресторанта, който се намира в жилищната част на града, е изразено желание да бъде разрешено поставянето на преместваема специална олекотена конструкция от дърво, метал и стъкло, която да покрие вътрешния двор на сградата. Изразено е мнение, че освен това тази конструкция ще спомогне за консервиране и защита на обекта като предпази фасадата на вътрешната сграда от прякото въздействие на атмосферните влияния. В тази връзка е отправена молба дружеството да бъде уведомено за мерките, които следва да се предприемат за получаване на разрешение за поставяне на описаната конструкция.

Искането е заведено в НИНКН с вх.№ 7000-2809/02.09.2021г. Със становище изх.№ 7000-2809/23.09.2021г. на директора на НИНКН то е изпратено на министъра на културата. Видно от това становище намесата не е допустима от гледна точка опазването на недвижимата културна ценност, тъй като с нея ще се компрометира характерният обемно-пространствен и архитектурно-художествен образ на имота и исторически формираната среда. Предвид това на министъра на културата е предложено да откаже съгласуването на Искане за поставяне на преместваема конструкция, с която ще се покрие вътрешния двор на сградата на „Белия конак“ в [населено място].

Последвало е издаването от заместник-министъра, на основание предоставените му със Заповед № РД09-972/20.09.2021г. на министъра на културата правомощия, на обжалвания отказ. Доказателства за съобщаването му, както се посочи по-горе, не са налични.

Всички останали доказателства, представени като част от административната преписка по издаване на оспорения отказ, касаят период след тази дата /22.10.2021г./, поради което нямат отношение към преценката за неговата законосъобразност и не следва да бъдат обсъждани.

Съгласно чл.24, ал.1 АПК, производството по издаване на индивидуален административен акт започва по инициатива на компетентния орган или по искане на гражданин или организация, а в предвидените в закона случаи - на прокурора, омбудсмана, по-горестоящия или друг държавен орган.

Производството по съгласуване на инвестиционни проекти и искания за намеса в защитени територии за опазване на културното наследство е регламентирано в Раздел V „Териториалноустройствена защита“ на Глава пета „Опазване на недвижимо културно наследство“ на ЗКН. Съгласно разпоредбата на чл.84, ал.5 ЗКН, то започва по заявление, т.е. изключена е възможността производството да се образува служебно, по инициатива на административния орган.

В случая от доказателствата по делото се установи и това е обстоятелство, което не се оспорва от ответника, че заявление за съгласуване на инвестиционен проект или намеса по реда на чл.84 ЗКН, от жалбоподателя не е подавано. Подадено е писмено запитване относно реда и необходимите документи за съгласуване на описаната в запитването намеса.

Както е посочено и в Тълкувателно решение № 1/21.01.2022г., постановено по т.д. № 4/2019г. на Общото събрание на съдиите на Първа и Втора колегия на Върховния административен съд, качеството на административен орган се придобива въз основа на закон, даващ право на съответния орган от системата на изпълнителната власт или друг правен субект или организация, осъществяващи публични функции или предоставящи обществени услуги, да издаде съответния административен акт служебно или по искане на гражданин или организация. Отличителният белег на административните органи, участници в правния оборот, е тяхната административна правосубектност, състояща се в нормативно признатата способност на органа да има административни правомощия, да бъде носител на административнопроцесуални права и адресат на административнопроцесуални задължения. Компетентността на административния орган представлява кръга въпроси от сферата на изпълнителната власт, които той едновременно е овластен и задължен да решава. Конституцията в чл.4, ал.1 и АПК в чл.4, ал.1 прогласяват принципа на законоустановеност на компетентността на държавните, включително и административните, органи. Те могат да действат само въз основа на закона и в рамките на правомощията си, а актовете и действията им извън тях са винаги нищожни - не пораждат правни последици.

При положение, че производството по чл.84 ЗКН не започва служебно и необходима предпоставка за образуването му е подадено до министъра на културата или съответно оправомощено от него длъжностно лице заявление, то липсата на такова обуславя извод, че нормативно предвидената компетентност на органа не е възникнала – за да се породи за него задължение за произнасяне е необходимо да бъде сезиран.

На следващо място, дори да се приеме, че запитването на жалбоподателя, заведено в

НИНКН с вх.№ 7000-2809/02.09.2021г., по същество представлява заявление за съгласуване на инвестиционно намерение по см. на чл.84, ал.5 ЗКН, то същото е оттеглено от жалбоподателя с изрично писмено изявление, подадено по електронна поща на 30.09.2021г., с оглед което образуваното производство е следвало да бъде прекратено на основание чл.56, ал.1 АПК.

Предвид изложеното съдът намира, че жалбата е основателна и доказана и като такава следва да бъде уважена, а оспореният административен акт следва да бъде обявен за нищожен като издаден при липса на компетентност на административния орган.

За пълнота следва да се посочи, че неуведомяването на адресата на акта за издаването му по реда на чл.61 АПК не влияе върху законосъобразността на оспорения акт, а има отношение единствено към преценка допустимостта на жалбата с оглед спазване на преклузивните срокове за обжалване.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОБЯВЯВА, по жалбата на „МАЙ БАР ЕНД ИВЕНТС МЕНИДЖЪР“ ЕООД, представлявано от управителя Я. М., нищожността на Становище изх.№ СТ-84-480/22.10.2021г. на заместник-министъра на културата П. С..

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: